

La Fàbrica

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 340 metres per pista forestal de la carretera BV-4406, punt quilomètric 13'250.

Coordenades:

Latitud: 41.99742
Longitud: 1.97937
UTM Est (X): 415470
UTM Nord (Y): 4649994

Classificació

Número de fitxa 08255 - 139
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Gran quantitat de vidres dels finestrals estan trencats.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 00DG15B

Fitxes associades:

[Pont de la Fàbrica](#)

[Pont de ferro de la Fàbrica](#)

[Resclosa i canal de la Fàbrica](#)

Autoria de la fitxa

Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa:

dt., 25/09/2007 - 02:00

Descripció

La Fàbrica està situada en un punt enclotat a la riba est de la riera de Merlès, sota la casa de cal Fuster, uns centenars de metres al sud del pont medieval.

Està formada per dos volums adossats: un correspon a l'estructura fabril i un altre corresponia a l'habitatge de l'encarregat, de major alçada. Els dos volums estan construïts amb murs de maçoneria de pedra i emmarcaments de les obertures amb maó.

L'estructura de la fàbrica és volum allargat format per dues parts: una part de planta baixa i una altra part de major alçada, de planta baixa i un pis. Està coronat per teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals. La façana principal, orientada al sud-oest, presenta tres grans finestres dividits en petits finestrons de vidres i una porta d'accés, situada a l'extrem esquerre. Sobre els finestres hi ha una repisa de maó i sota el carener s'obre una finestra apaïsada emmarcada amb maó.

A les llargues façanes orientades tant al nord-oest com al sud-est s'hi obren set grans finestres dividits en petits finestrons de vidre. A la part posterior de la fàbrica, que té un nivell més d'alçada, s'obren tant a la façana nord-oest com en la sud-est sis finestres geminats d'arc rebaixat emmarcats amb maó a nivell de planta baixa. Aquesta mateixa disposició i tipologia d'obertures es repeteix al primer pis, on també hi ha un balcó. A la façana nord-oest, a més, s'hi adossa un cos que sobresurt perpendicularment on s'hi obren grans finestres. Uns metres més endavant d'aquesta façana hi ha el pont de ferro que travessa la riera de Merlès. A la façana nord-est s'obren dos grans finestres a la planta baixa, tres finestres d'arc rebaixat a nivell de primer pis i un òcul emmarcat amb maó, actualment tapiat, sota el carener. Uns metres davant d'aquesta façana hi ha la bassa de forma triangular i el canal que segueix en direcció nord, al costat de la riera de Merlès, uns 400 metres fins a la resclosa de la Fàbrica.

El volum de l'habitatge, adossat a la fàbrica a l'extrem nord-est, està format per planta baixa, un pis i golfes amb teulada de doble vessant i aigües a les façanes laterals. La façana sud-oest presenta un gran accés, una porta i una finestra emmarcada amb maó a la planta baixa; dos balcons que comparteixen base i barana, emmarcats amb maó al primer pis i una finestra apaïsada a les golfes. La façana sud-est presenta tres finestres emmarcades amb maó a nivell de primer pis. A la façana nord-est hi ha una porta i dues finestres emmarcades amb maó; un balcó al primer pis flaquejat per dues finestres i una finestra apaïsada sota carener.

Observacions:

Part de la informació històrica ha estat consultada en els papers conservats a la Fàbrica.

Història

La Fàbrica es troba documentada a principis del segle XX com a indústria tèxtil que produïa teixits de cotó i gènere de punt. Inicialment era una fàbrica que depenia d'una fàbrica de teixits de Puigreig. L'any 1907 es té constància que hi treballaven un encarregat i 8 obrers (dones) que percebien un salari de 2,25 pessetes i produïen 3.200 unitats anuals. Era una fàbrica que tenia com a força motriu l'aigua que feia funcionar els telers a partir d'una turbina i un generador. Als anys 60 del segle XX la Fàbrica es coneix amb el nom de Filats i Teixits Fuster, S.A. Durant els anys 1967-1968 es fabricaven peces grosses (llençols). Hi havia en aquesta època dues màquines de telar, quatre teixidors, dos carregadors, una filadora, un encarregat, una nuadora i una encarregada de netejar els telers, per torn. Cobraven a preu fet i anaven a tant per peça. L'any 1971 a la Fàbrica hi havia 70 telers i durant els anys 80 es fabricava percal, loneta i terlenca. La Fàbrica va continuar funcionant fins l'any 1991.

Bibliografia

PLANES, Josep Albert (1997). Teixir i traginar. De la manufactura tradicional a la periferització industrial. El Lluçanès (segles XVIII-XIX). Centre d'Estudis del Lluçanès.

